

VASKI-KIRJASTOT

Toimintakertomus

2012

V A S K I

Vaski-kirjastot | Vaskibiblioteken

Vaski	3
Organisaatio	5
Vaski-johtoryhmä	5
Työvaliokunta	5
Työryhmät	6
Henkilöstöryhmä	7
Kokoelmatyöryhmä	7
Vaskin kokoelmaprojekti	7
Luettelointityöryhmä	8
Vaski-kirjastojen yhteiset e-aineistot	8
Lasten ja nuorten Vaski	9
Lainauspalvelut	10
Logistiikka	10
Markkinointi	10
VaskIT-projektiryhmä	12
Verkkoviestintä	13
Tapahtumaryhmä	13
IFLA	14
Kirjamessut	14
Vaski-kehittäjä	15

Vaski-kirjastojen välinen yhteistyö pohjaa 2000-luvun alussa käynnistyneeseen ns. Viisikko-kirjastoyhteistyöhön. Tuolloin Turku ja sen neljä lähintä kuntaa (Raisio, Kaarina, Naantali ja Lieto) käynnistivät ja suunnittelivat yhteistyötä. Vuonna 2007 Turun kaupunginkirjasto sai opetus- ja kulttuuriministeriöltä rahoituksen Varsinais-Suomen kirjasto – projektiin, jonka tuloksena syntyi Vaski keväällä 2008. Tuossa vaiheessa Vaskiin kuului 15 kuntaa: Turku yhteistyön veturina ja sen lisäksi Askainen, Lemu, Lieto, Masku, Merimasku, Mynämäki, Naantali, Nousiainen, Raisio, Rusko, Rymättylä, Taivassalo, Vahto ja Velkua.

Vuonna 2009 Suomessa tehtiin paljon kuntaliitoksia, joiden seurauksena Vaski-kuntienkin määrä väheni, vaikka alue pysyi samana. Vuoden 2009 alusta Vaskiin kuuluivat: yhteistyön veturina Turku ja sen lisäksi Lieto, Masku, Mynämäki, Naantali, Nousiainen, Raisio, Rusko ja Taivassalo.

Varsinais-Suomen kirjastoyhteistyötä hankaloihtaa se, että alueen kirjastoilla on edelleen käytössään kolme eri kirjastojärjestelmää.

Vuosi 2012 oli suurten mullistusten vuosi Vaskissa. Vaski-alue laajeni yhdeksän kunnan alueesta 17 kunnan yhteistyöalueeksi. Vaskiin liittyivät tuolloin Kaarinan, Kustavin, Laitilan, Paimion, Pyhärannan, Sauvon, Uudenkaupungin ja Vehmaan kirjastot. Varsinais-Suomen asukkaista 73 % asuu tällä hetkellä Vaski-alueella. Aidon yhteistyön perusta on yhteinen kirjastojärjestelmä, joka mahdollis-

taa yhteistyöstä saatavan hyödyn myös palvelujen käyttäjille. Tämä toteutui toukokuussa, toukokuun 2. päivänä, jolloin otettiin käyttöön marc-21 – formaattiin pohjaava Axiell Aurora – tuotantojärjestelmä ja muutamaa päivää myöhemmin, 4.5.2013, väliaikaisena ratkaisuna Axiell Vaski OPAC – verkkokirjasto.

Vaskin tarkoitus oli ottaa verkkokirjastoksi Kansallisen digitaalisen kirjaston asiakasliittymä ja sen yhteyteen rakennettu avoimen lähdekoodin julkaisujärjestelmä. Vaski on ollut pilottiorganisaationa mukana kehittämässä Kansallista digitaalista kirjastoa hankkeen alusta asti. Kansallinen digitaalinen kirjasto, jonka hakuliittymä on sittemmin nimetty Finnaksi, ei täyttänyt Vaskin tarpeita vielä käyttöönoton aikaan ja paineet uusien kirjastojen mukaantuloon eivät enää mahdollistaneet järjestelmän käyttöönoton siirtoa eteenpäin.

Vaski-kirjastot ovat edelleen mukana kehittämässä Finnaa ja tarkoituksena on ottaa se käyttöön ja korvata uusi verkkokirjasto sillä heti, kun se on mahdollista.

Kirjastoyhteistyön laajeneminen edellytti myös kuljetusten kilpailuttamisen, joka tehtiin vuodenvaihteessa 2011–2012. Uusi palveluntarjoaja on Lähettiykkönen ja kuljetukset käyvät Vaski-kirjastoissa 2-3 kertaa viikossa. Vaskilla on aidosti yhteinen kokoelma siten, että varattaessa ei varasta voi kohdistaa minkään yksittäisen kirjaston kokoelmaan, vaan tässä vaiheessa varataan vain

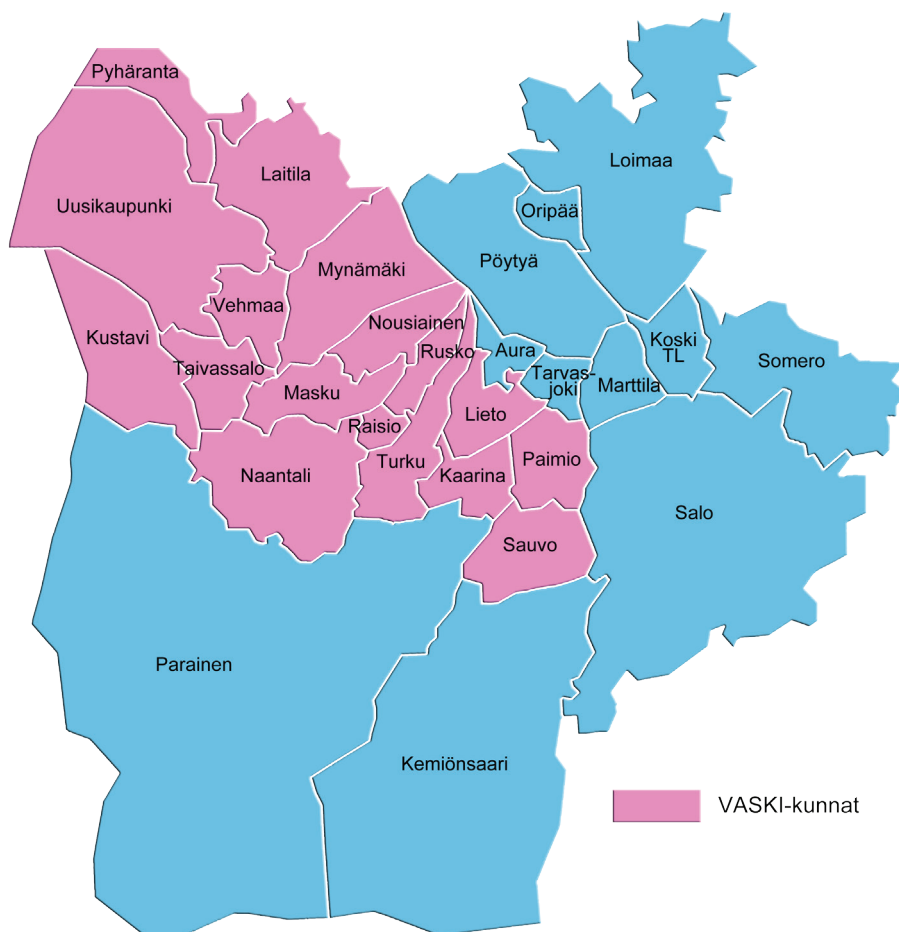
noutopaikka. Aineisto tulee sieltä, missä se ensimmäisenä on paikalla. Myös sama kirjastokortti käy kaikissa kirjastoissa.

Vuoden aikana toteutettiin myös Vaskin yhteinen kokoelmaprojekti, jossa kartoitettiin kokoelmien nykytilanne ja suunniteltiin jatko-toimenpiteitä yhteistyön syventämiseksi. Kokoelmaprojekti on luettavissa Vaski-kirjastojen ekstranetissa osoitteessa <http://vaski.wordpress.com/projektit/vaski-kokoelmaprojekti/>.

Elokuussa IFLA-konferenssissa oli esillä Vaski-yhteistyötä esittelevä posterit ”Succeeding together”. Vaski-kirjastot osallistuivat ensimmäisen kerran Turun kirjamesuille omalla osastollaan lokakuussa 2012.

Vuoden lopussa käytiin läpi yhteisten toimintojen organisointia, jonka pohjalta Vaskin yhteistyötä

tehdään vuoden 2013 alusta seuraavissa työryhmissä: Järjestelmän pääkäyttäjät, Kokoelmat, Kuvailu, Lainauspalvelut, Lasten ja nuorten Vaski sekä Viesintä (sisältää myös verkkoviestinnän). Vaski-kirjastojen johtoryhmä on valinnut ryhmien jäsenet ja määritellyt yhteisiin toimintoihin tarvittavan työajan, jota seurataan ja tarvittaessa tarkennetaan vuosittain. Työryhmien työhön käyttämän ajan mukaan lasketaan yhteiseksi hyväksi tehdyn työn kustannukset, jotka jaetaan kuntien kesken asukaslukujen mukaisessa suhteessa. Tätä lukua verrataan keskiarvoon, jossa määritellään asukaslukujen mukaisessa suhteessa se työaika, joka kunkin kunnan tulisi panostaa. Tämän mukaan kunnat puolivuositain joko maksavat työpanoksesta, jota ne eivät ole pystyneet tarjoamaan tai vaihtoehtoisesti saavat hyvitystä siitä työstä, jonka ovat panostaneet ylimääräisenä. Turku osallistuu yhteistyön kehittämiseen oman työnsä lisäksi maakuntakirjastotoimintaan saadulla avustuksella.

Organisaatio

Vaski-johtoryhmä

Vaski-johtoryhmään kuuluvat kaikkien yhteistyösopimuksen tehneiden kuntien kirjastotoimenjohtajat. Johtoryhmän puheenjohtajana toimii Turun kirjastopalvelujohtaja ja varapuheenjohtajana muiden Vaski-kirjastojen valitsema kirjastotoimenjohtaja.

Johtoryhmän esittelijänä toimii Turun kaupunginkirjaston palvelujohtaja, jonka tehtävänä on koordinoida Vaski-yhteistyötä johtoryhmän ja työvaliokunnan alaisuudessa. Turun kaupunginkirjasto asettaa johtoryhmän käyttöön sihteerin.

Johtoryhmä päättää

- yhteistyön periaatteista sekä yhteisistä kehittämissuunnitelmista ja tavoitteista
- päättää yhteisjärjestelmän kehittämisestä resurssien sallimissa rajoissa
- asettaa Vaskin yhteiset työryhmät ja projektit, määrää niille tavoitteet ja määräajat sekä hyväksyy loppuraportit
- päättää muistakin kirjastotoimenjohtajien päätösvallassa olevista yhteisistä asioista
- kukin johtoryhmän jäsen tekee oman kuntansa päättäjille esitykset asioista, joihin kirjastotoimenjohtajilla ei ole päätösvaltaa

Vuoden 2012 aikana johtoryhmä koontui seitsemän kertaa.

Työvaliokunta

Johtoryhmä valitsee keskuudestaan työvaliokuntaan varapuheenjohtajan ja neljä vaihtuvaa jäsentä kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Pysyvinä jäseninä ovat Turun kirjastotoimenjohtaja, palvelujohtaja ja johtoryhmän sihteeri.

Työvaliokunta

- valmistelee asiat johtoryhmälle ja panee päätöksiä täytäntöön
- toimii työryhmien ja projektien ohjausryhmänä, ellei ohjausryhmää ole erikseen nimetty
- valmistelee johtoryhmän päätettäväksi Vaski-kirjastojen yhteistä strategiaa
- päättää yhteisten ulkopuolisella rahoituksella toteutettujen projektien määrärahojen kohdentamisesta ja seuraa budjetin toteutumista suhteessa projektin tavoitteisiin
- päättää niistä yhteisistä asioista, jotka johtoryhmä on delegoinut työvaliokunnan ratkaistaviksi

Vuoden 2012 aikana työvaliokunta kokoontui kahdeksan kertaa.

Työryhmät

Vaski-kirjastojen yhteisiä toimintoja hoitamaan on vuonna 2010 perustettu työryhmät Asiakkaan kirjasto -projektin yhteydessä. Työryhmät koostuvat ns. ydinryhmistä, joihin Vaski-kirjastojen johtoryhmä on nimennyt jäsenet sekä verkostosta, jossa kaikki kunnat ovat edustettuina. Työryhmien ensisijainen tarkoitus on työskennellä koko Vaskin hyväksi yhteisissä asioissa. Kokouksia on toisinaan välttämätöntä pitää, mutta ensisijainen työskentelymuoto ei ole kokoustyyppinen. Työryhmille on nimetty vetäjät, joiden tehtävänä on:

- määritellä oman työryhmänsä tehtävät ja hyväksyttää ne Vaskin johtoryhmässä
- konkretisoida, aikatauluttaa ja vastuuttaa tehtävät muille työhön osallistuville
- tehdä ehdotukset kehittämisestä ja työryhmien kokoonpanosta työvaliokunnalle

Järjestelmänvaihdon vuoksi vuosi oli sikäli poikkeuksellinen, että työryhmille annettiin tehtäväksi priorisoida ja viedä eteenpäin järjestelmään ja Vaski-alueen laajenemiseen liittyviä tehtäviä. Tästä syystä mm. henkilöstö- ja tapahtumatyöryhmät pitivät lähes kokonaan välivuoden.

Vuonna 2012 työskentelivät seuraavat työryhmät:

- Henkilöstöryhmä
- Kokoelmaryhmä
- Lasten ja nuorten Vaski -ryhmä
- Logistiikkaryhmä
- Luettelointiryhmä
- Markkinointiryhmä
- Tapahtumatyöryhmä
- Vaski-lainauspalvelut ryhmä
- VaskIT-projektiryhmä
- Verkkoviestinnän ryhmä

Henkilöstöryhmä

Ryhmän kokoonpano:

- Jaana Rantala, Turku, pj
- Päivi Inkinen, Sauvo
- Pirkko Kähärä, Uusikaupunki
- Päivi Svala, Kaarina
- Tarja Vuorinne, Laitila (kevään 2011 ajan)

Henkilöstöryhmä ei kokoontunut vuoden aikana, koska toiminnan pääpaino oli järjestelmäuudistuksessa. Ryhmän alkuperäiseksi tehtäväksi annettiin henkilöstöohjelman laatiminen sekä asiantuntemuksen vaihdon ja henkilöstöyhteistyön suunnittelemisen. Toisen vaiheen tehtäviksi määriteltiin Vaski-kirjastojen henkilöstön täydennyskoulutuksen suunnittelu.

Vuoden lopulla, kun työryhmien tehtävä organisoitiin uudelleen, päätettiin henkilöstöryhmä toistaiseksi lakkauttaa ja siirtää yllämainitut tehtävät työvaliokunnan käsiteltäviksi.

Kokoelmatyöryhmä

Kokoelmatyöryhmään kuuluivat vuonna 2012

- Kaisa Hypén, pj, Turku
- Ritva Hapuli, Turku
- Leena Hämäläinen, Masku
- Tarja Järvenpää, Raisio
- Arja Rytkönen, Kaarina

Pirkko Nikander siirtyi luettelointityöryhmään vuoden 2012 alusta ja hänen tilalleen nimitettiin Aija Laine Turusta. Musiikkikirjastotyön asiantuntijoiksi vuoden 2012 alusta nimettiin Heli Pohjola Raisiosta ja Tuomas Peltari Turusta. Lisäksi Anne-Marie Suominen Turusta on maakuntakokoelmaan liittyvä asiantuntija.

Kokoelmatyöryhmälle on nimetty verkosto, johon kuuluu edustaja niistä Vaski-kirjastoista, joilla ei ole edustajaa työryhmässä. Verkostoa ei ole kutsuttu koolle, vaan kokoelmatyöryhmän valmistelemaat asiat on käsitelty Vaskin johtoryhmässä.

Työryhmä kokoontui seitsemän kertaa vuoden 2012 aikana. Työryhmän tärkein hanke vuonna 2012 oli Vaski-kokoelmaprojektin ohjaustyö.

Vaskin kokoelmaprojekti

Vaskin kokoelmaprojekti käynnistyi kesäkuussa, jolloin informaattikko Sanna Nieminen aloitti työskentelyn. Loppukesän ja alkusyksyn aikana Sanna vieraili kaikissa Vaski-kirjastoissa, haastatteli henkilökuntaa ja kirjasi kokoelmayhteistyöhön liittyviä keskeisiä haasteita. Projektissa tuotetut keskeiset dokumentit ovat:

- Vaski-kirjastojen kokoelmaselvitys: kuvaukset kunkin Vaski-kirjaston kokoelmasta, perustuvat haastatteluihin ja tilastotietoihin. Perusselvitys, joka sisältää tiivistetyssä muodossa tietoa yksittäisistä kokoelmista, joista muodostuu Vaski-kirjastojen yhteiskäyttöinen kokoelma.
- Aineistolinjaukset: henkilökunnalle suunnattu laaja versio, jossa määritellään Vaski-kirjastojen yhteiskäyttöisen kokoelman tavoitteet ja kuvataan

kokoelman pääsisällöt. Kukin yksittäinen Vaski-kirjasto voi miettiä omia linjauksiaan suhteessa tähän versioon.

- Päittäjille ja asiakkaille suunnattu suppeampi versio, jossa on tiivistetyimmmin esitetty henkilökuntaversiossa kirjatut asiat. Selkeimmin Vaski-kirjastojen kokoelmiin liittyvä yhteistyö näkyy yhteiskäyttöisten e-aineistojen hankinnassa, jossa e-aineistoihin liittyvä linjaus on erityisen tärkeä työkalu.

Nämä selvitys- ja linjausdokumentit viimeistellään vuoden 2013 puolella ja ne vaativat Vaski-johtoryhmän hyväksynnän. Sen jälkeen niistä tiedotetaan henkilökunnalle, asiakkaille ja muiden kirjastojen henkilökunnalle.

Lisäksi projektissa on käsitelty aineiston varastointia ja laadittu käytännön ohjeita varastointiin

liittyen. Varastoinnissa on huomioitu myös Vaskin ulkopuolisten maakunnan kirjastojen tarpeita ja näkemyksiä.

Projektin puitteissa on valmisteltu myös koelmayhteistyön sventämiseen liittyviä konkreettisia kokeiluehdotuksia. Vuonna 2013 toteutettava kokeilu liittyy pieneen yhteisesti hankittavaan

kokoelmaan ja sen kellutukseen. Kokeilun myötä kerätään kokemuksia erityisesti yhteisesti tehtävästä hankinnasta ja kellutuksen vaikutuksesta aineiston saatavuuteen. Jatkossa pyritään mm. linjaamaan kotiseutukokoelmiin liittyvää yhteistyötä ja kehittämään työkaluja kokoelmien evaluointiin.

Luettelointiryhmä

Luettelointiryhmä kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Ryhmään kuuluivat vuonna 2012

- Anna Viitanen, Turku, (pj.)
- Tarja Järvenpää, Raisio
- Riitta Kari, Naantali
- Mikko Luukko, Turku
- Pirkko Nikander, Lieto
- Heli Pohjola, Raisio
- Jarko Rahkala, Rusko
- Arja Rytkönen, Kaarina
- Ulla Valtonen, Uusikaupunki

Vuonna 2012 luettelointiryhmän keskeiset tehtävät liittyivät järjestelmä uudistukseen, Vaskin laajenemiseen ja kuvailuformaatin muutokseen.

MARC 21 -formaattiin siirtyminen ja Auroran luettelointiosion käyttöönotto toukokuussa edellytti kuukautta tekevän henkilökunnan kouluttamista ja ohjeistusta. Kuvailutyön tueksi tehtiin ohjeita, jotka tallennettiin Vaski-käytännöt wikisivustolle. (<http://wiki.kirjastot.fi/index.php?title=Vaski-k%C3%A4yt%C3%A4nn%C3%B6t>)

Toukokuussa tehdyn tietokantakonversion jälkeen ryhmä teki arvion tietokannan tilanteesta ja suunnitelman tietokannassa olevien virheiden korjaamiseksi.

Kuvailutietojen eräajotäydennykset aloitettiin joulukuussa. Tavoitteena on vähentää kuvailuun tarvittavaa työaikaa. Eräajotäydennysten todelliset vaikutukset selviävät vuoden 2013 aikana.

Vaski-kirjastojen yhteiset e-aineistot

Koelmatyöryhmä valmisteli e-aineistojen hankintaehdotuksen vuodelle 2013. Ehdotuksen mukaan sähköisten aineistojen hankinnassa otetaan huomioon aineistojen käyttö ja asiakkaiden tarpeet. Sen perusteella kokoelmaa karsittiin ja ehdotettiin uuden e-kirjapalvelun, OverDriven, käyttöönottoa Vaski-kirjastoissa. OverDriven käyttöönotto on keväällä 2013.

Lasten ja nuorten Vaski

Lasten ja nuorten Vaski -ryhmän jäsenistön kokoonpano on vaihdellut vuoden aikana. Vuoden lopussa ydinryhmän muodostivat:

- Marjo-Riitta Eterma, Raisio, pj
- Tuula Amberla, Laitila
- Merja Marjamäki, Turku
- Kirsi Kallioniemi, Kaarina
- Viktoria Kulmala, Mynämäki

Ydinryhmä kokoontui viisi kertaa ja verkosto ydinryhmä mukaan lukien myös viisi kertaa, yhteensä 10 kertaa. Tämän lisäksi Tarinatornado (19.10.2012) ja Vuosikellotyöryhmät (5.12.2012) ovat kokoontuneet molemmat yhden kerran. Kokouksia on pidetty Raisiossa, Turussa, Kaarinassa ja Uudessakaupungissa.

Kesän lukukampanja ”Lue ja liiku” toteutettiin lähes joka kirjastossa. Lukupäiväkirjojen painatuskuluihin osallistui Rajattomasti liikuntaa Turun seudulla – projekti. Lukukampanjaa kehitellään jatkuvasti paremmin toimivaksi.

Koulutuspäiviä on järjestetty neljä ja lisäksi pidettiin Kirjamessuilla miniseminaari.

- 3.2.2012 Nuorten kohtaamisen ydinasioita/Sarjakuva opetuksessa.
- Ely-projektin ”Kupliiko? – sarjakuva koulussa ja kirjastossa” koulutuspäivä Raision kaupunginkirjaston Martinsali -auditoriossa. Osallistujia oli 38, 12 eri kunnasta, neljästä eri ammattiryhmästä.
- 16.3.2012 Tarinatornado-koulutuspäivä, jossa esitettiin 2011 ilmestynyttä lasten ja nuorten aineistoa. Osallistujia oli 41, 19 eri kunnasta. Päivä toteutettiin lähes omin Vaski-voimin, muutama ulkopuolinen esiintyjä oli paikalla. Päivä sai paljon positiivista palautetta.
- 5.10.2012 Kirjamessujen yhteydessä pidettiin miniseminaari ”Ehkäise ajoissa – kirjasto nuorten arjessa. Osallistujia oli 56, 18 eri kunnasta, nuorisotoimesta 3 ja opettajia 7.

- 23.11.12 Kirjavinkkarikoulutuspäivä yhdessä Suomen Kirjavinkkariyhdistyksen kanssa. Osallistujia 55.

Opintomatka Tukholmaan 26.–28.11.2012 toteutettiin Kupliiko -rahoituksen turvin. Päivän aikana tutustuttiin Tukholman lasten ja nuorten kirjastoihin (TioTretton ja PunktMedis) sekä Serietekettiin ja Nackan lukion koulukirjastoon, kaikissa oli opastettu kierros. Matkan suunnitteli Kaarinan kirjaston Anu Ojaranta. Osallistujia oli 15. Matkalta saatiin paljon hyviä ideoita toteutettaviksi omista kirjas-toissa. TioTrettonista tulee kaksi henkilöä luennoimaan Tarinatornado-päiville vuoden 2013 aikana.

Kupliiko -projektin laaja kiertue toteutettiin keväällä, yhteensä 48 esiintymiskertaa alueen yläkouluilla, oppilaita mukana n. 2 000. Sarjakuvataiteilija/luokanopettaja Joonas Lehtimäki oli kiertueen esiintyjä, joka jaksoi vetää hienosti läpi rankan kiertueen. Kaarina Leppälähti teki koordinaattorina huikean työn saaden laajan Vaski-alueen yläkoulut aikataulutettua.

Oppilaille jaettiin sarjakuva-suositusesite (Turun Merja Lundénin tekemä ja kanteen saimme luvan kiroilevan siilin käyttöön), jossa oli palautettava arvontalipuke. Lipukkeita palautettiin niukasti, yläkoululaisia ei selvästikään enää innosta tämän tyyppinen toiminta.

Linkin <http://kupliiko.sarjakuvablogit.com/alta> löytyvät kiertueen kaikki sarjakuvastripit, jotka Joonas piirsi oppilaiden ideoiden pohjalta. Oppilaat heittivät ideoita ilmaan, Joonas valitsi niistä muutaman ja piirsi sarjakuvan kertoen samalla yleisesti sarjakuvan tekemisestä.

Vaski-kirjastoissa on kiertänyt useampi näyttele, mm. Milja Hypén: Fantasiatyöt, Kirjan uusi elämä ja Käyttösääntöjen sarjakuvakisan työt.

Suosituksia Vaskin nettisivuille on tehty yhteensä 30 kappaletta, mukana Kuukauden kaveri ja Kuukauden tyyppi -suositukset. Oma vuosikello on ollut suositusten perustana, verkosto osallistui suositusten tekemiseen.

Lainauspalvelut

Lainauspalvelutyöryhmä on kokoontunut vuoden aikana yhdeksän kertaa. Keskeisinä asioina ovat olleet järjestelmänvaihtoon liittyvät parametrit ja yhteiset toimintaperiaatteet Vaski-yhteisjärjestelmän laajennuttua järjestelmänvaihdon myötä. Lainauspalvelutyöryhmän vetäjä ja osa jäsenistä olivat avainroolissa järjestelmänvaihdon yhteydessä.

Lainauspalvelu-työryhmän jäsenet:

- Pirjo-Riitta Lehtonen, Turku, pj
- Tuire Järvinen, Lieto
- Merja Lintula, Naantali
- Hannele Niinivirta, Raisio
- Eila Polojärvi, Uusikaupunki, siht.

Logistiikka

Logistiikkaryhmän kokoonpano oli seuraava:

- Maija Karjalainen, Turku, pj.
- Reima Hed, Turku
- Viktoria Kulmala, Mynämäki
- Susan Lehtonen, Uusikaupunki
- Mia Routti, Turku

Logistiikkaryhmän suurin ponnistus vuoden aikana oli laajentuneen Vaski-alueen kuljetusten kilpailu-tus. Uusi kuljetussopimus astui voimaan järjestelmänvaihdon yhteydessä toukokuun alussa..

Vuoden 2012 lopussa logistiikka- ja lainauspalvelu -ryhmät yhdistettiin.

Markkinointi

Vaskin vuoden 2012 markkinoinnin ydinryhmään kuuluivat:

- Päivi Kettula, Lieto, pj
- Tuula Amberla, Laitila
- Sari Saarela, Kaarina
- Nina Koskivaara, Turku (1.4. alkaen Päivi Autere)
- Ella Mustamo, Turku
- Maija Utchay, Turku

Ryhmän asiantuntijajäseniä olivat Päivi Aalto Raisiosta ja Sinikka Huttunen Kaarinasta. Ryhmä kokoontui vuoden aika seitsemän kertaa.

Keväällä markkinoinnin pääpaino oli järjestelmänvaihdon aikaisessa tiedottamisessa sekä yhteisen Vaski-ilmeen mukaisten tuotteiden ideomisessa ja tuotantoon saattamisessa. Syyskautta leimasivat Turun kansainväliset kirjamesut ja niiden oheismarkkinointi.

Maaliskuussa ilmestyi Vaskin keskeisistä palveluista kertova 16-sivuinen esite Vaski-askelmerkit. Esitteen myötä esiteltiin Vaski-kirjastojen naakka-logo ja naakan askeljaljet, jotka toistuvat Vaski-markkinoinnissa ja viestinnässä. Ilmeen on suunnitellut mainostoimisto KMG.

Vaski-ilmeellä teetettiin henkilökunnalle huivit ja tekstipinssit. Asiakaskäyttöön teetettiin Vaski-muovikassit ja -kuitukassit, lyijykynät sekä naakkapinssit.

Vaskin laajentumisesta, järjestelmänvaihdosta ja verkkokirjaston www.vaskikirjastot.fi käyttöön otosta tiedotettiin medialle, kirjaston käyttäjille ja sidosryhmille yhteisin aineistoin. Näitä olivat mm. mediatiedotteet, verkkouutiset, Vaski-kartat, PowerPoint-esitykset ja kirjaston tilojen asiakastiedotteet.

Vaski-kirjastot osallistuivat ensimmäistä kertaa yhteisosastolla Turun kirjamesuille 5.-7.10.2012. Messuja varten nimettiin oma työryhmänsä, johon kuuluivat:

- Päivi Aalto, Raisio
- Tuula Amberla, Laitila

- Sirpa Ikala-Suomalainen, Vehmaa
- Päivi Kettula, Lieto
- Nina Koskivaara, Turku
(1.4. alkaen Päivi Autere)

Asiantuntijajäsenenä olivat Kaarina Koskinen ja Gunnar Högnäs Turusta.

Kirjamessujen Vaski-osasto A65 oli 28 m²:n suuruinen ja sen ilmeenä oli Vaskimaa. Ilmeeseen kuuluivat muun muassa interaktiivinen Vaskimaa-peli ja osaston toimintoihin opastavat tienviitat. Tienviittoihin nojasi lahjoituksena saatu polkupyörä, joka oli asiakaskyselyn palkintona. Messuosasto palveli ”Varsinais-Suomen pienimpä-

nä kirjastona”. Osastolta sai kirjastokortteja, esitteitä, pientä Vaskiset-lehteä ja messun teemojen mukaisia kirjavinkkivihkosia. Sieltä oli myös mahdollista lainata messuteemaisia teoksia.

Turun kauppakorkeakoulun opiskelija Johanna Sällinen on tehnyt opinnäytetyön Vaski-kirjaston markkinoinnista. Sitä sekä muita opiskelijatöitä ja markkinointiryhmän viimeisessä kokoontumisessaan laatimaa idealistia voidaan hyödyntää Vaski-markkinoinnissa jatkossa.

Vuoden lopulla erillinen markkinointiryhmä päätettiin lakkauttaa ja markkinointia koskevat asiat siirrettiin työvaliokunnan käsiteltäväksi.

Kuva: Päivi Autere

VaskIT-projektiryhmä

Vaski-kirjastojen johtoryhmä perusti järjestelVaski-kirjastojen johtoryhmä perusti järjestelmänvaihtoon projektin, jonka nimenä oli VaskIT. Projektiryhmä valmisteli järjestelmän uudistamisen, johon sisältyi taustajärjestelmän ja verkkokirjaston uudistuminen, kuvailuformaatin vaihtuminen, kahdeksan uuden kunnan liittyminen Vaski-yhteistyöhön sekä järjestelmän esikonversioiden tarkistusten koordinoiminen, käyttöönottokoulutukset sekä varsinaisen käyttöönoton siten, että Axiell Aurora otettiin käyttöön 2.5.2012 ja saman toimittajan Axiell Vaski OPAC 4.5.2012. Jälkimmäinen on väliaikaisratkaisu.

Projektiryhmän ytimen muodostivat seuraavat henkilöt:

- Maija Söderblom, Kaarina
- Riitta Kari, Naantali
- Jarko Rahkala, Rusko
- Kaija Valikainen, Turku
- Ulla-Maija Maunu, Turku, projektipäällikkö
- Susanna Sandell, Turku, sihteeri

Näiden henkilöiden lisäksi projektiryhmä käytti monia asiantuntijoita, joista suurimman työpanoksen tekivät Anna Viitanen ja Pirjo-Riitta Leh-tonen Turusta sekä verkkokirjaston osalta Mace Ojala, Nina Koskivaara, Aki Pyykkö ja Sari Toiva-nen Turusta.

Järjestelmän käyttöönottokoulutuksia järjes-tettiin eri puolilla Vaski-aluetta kaikkiaan 92 ker-taa. VaskIT-projekti jatkui vuoden loppuun asti, josta eteenpäin toiminta organisoitiin uudelleen pääkäyttäjä-ryhmäksi.

Verkkoviestintä

Työryhmä kokoontui vuoden aikana neljä kertaa, kolmesti keväällä ja kerran syyskaudella. Ryhmän työskentelyyn ovat osallistuneet

- Turusta Aki Pyykkö (pj.),
- Pauliina Sandberg
- Marja Johansson
- Kaarinasta Heli Malila-Kolkka
- Kaarina Sainio,
- Raisiosta Mari Tammela
- ja Vehmaalta Heidi Suomi.

Mace Ojala ja Nina Koskivaara Turusta osallistuivat ryhmän kokouksiin säännöllisesti asiantuntijajäsenenä.

Työryhmän toiminta keskittyi ennen kaikkea uuden verkkokirjaston ympärille. Alkuvuodesta työryhmä ja sen ns. laajempi verkosto koulutettiin uuden verkkokirjaston sisällöntuotantoon. Tämän jälkeen työryhmän jäsenet ovat osaltaan organisoineet uusien sisältöjen tuottamista verkkokirjastoon ja kouluttaneet omien kirjastojensa henkilökuntaa Arenan käytössä.

Google Docsiin on luotu verkkokirjaston vuosikello, joka auttaa sisällöntuottajia artikkelien julkaisun rytmittämässä, sekä yksityiskohtainen ohje artikkelien tekemiselle. Molemmat löytyvät Vaski-extranetin Ohjeet-osiosta.

Vuoden aikana järjestettiin ryhmän koordinoima sarjakuvakilpailu ”Hyllyjen välissä hiljaa”, jossa toteutettiin Vaskin käyttösäännöt sarjakuviksi. Kilpailussa oli kaksi vaihtoa: ensin pyydettiin kuvitus käyttösääntöihin kolmelta taiteilijalta: Tuuli Hypén, Mika Lietzén ja Tomi Tuominen. Tämän jälkeen käynnistettiin avoin kilpailu. Raati valitsi voittajaksi 13-vuotiaan Touko Miikkulaisen työn ”Lainausjonossa”. Kilpailun palkitut työt ja tilaus-sarjakuvat ovat esillä myös Vaskin Flickr-sivuilla:

palkitut työt (<http://www.flickr.com/photos/vaski/collections/72157631642460357/>) ja tilaus-sarjakuvat (<http://www.flickr.com/photos/vaski/sets/72157631618890013>)

Vaski-kirjastoille perustettiin Vimeo- ja Flickr-tilit, joihin kirjastot voivat tallentaa kuva- ja videomateriaaliaan myöhemmin käytettäväksi ja jaettavaksi muissa verkkopalveluissa. Flickrin on toistaiseksi tallennettu mm. kesällä 2012 järjestetyn sarjakuvakilpailun tilaus- ja voittajatyöt. Videomateriaalia ei ole toistaiseksi juurikaan kertynyt.

Tapautumaryhmä

Vuoden alussa päätettiin perustaa Vaskin tapahtumatyöryhmä, jonka vetäjäksi johtoryhmä nimesi Taina Ratian Turun kaupungin-kirjastosta. Vetäjä valtuutettiin nimeämään jäsenet ryhmään. Vuoden aikana ilmeni, että tapahtumia, jotka ovat yhteisiä kaikille Vaski-kirjastoille, ei ole kovin usein. Ryhmä päätettiin lakkauttaa ja sovittiin, että tarpeen vaatiessa perustetaan erillisille yhteisille tapahtumille oma, tapahtumakohtainen työryhmänsä.

Osa Vaski-kirjastoista osallistui Turun kaupungin-kirjaston hallinnoimaan valtakunnallisen Lukulampun valossa -hankkeen yhteydessä järjestettyyn Kaamosyö-tapahtumaan.

Lisätietoa Lukulampun valossa – hankkeesta ja Kaamosyöstä löytyy Lukulampun valossa –blogista: <http://lukulampunvalossa.fi/blogi/>

IFLA

Vaski-kirjastoilla oli oma posterit Helsingin IFLA-konferenssissa elokuussa. Posterissa, jonka nimenä oli "Succeeding together" esiteltiin Vaskin eri toimintamalleja, kuten yhteiskäyttöinen kokoelma, kirjastojen väliset kuljetukset, yhteinen kirjastokortti sekä yhteisjärjestelmä. Konferenssissa esiteltiin myös Vaskin yhteisiä työryhmiä ja niiden toimintaideaa, jossa yhdessä tuotetaan asioita koko yhteisön hyväksi.

SUCCEEDING TOGETHER
The User Focused Library

The project "Library for the User" aims at making libraries more attractive and building interactive services. The project is being implemented in Vaski Libraries, a consortium consisting of 17 municipalities and 44 libraries in Southwest Finland.

The Vaski network is coordinated by Turku City Library, and it joins together both small and large libraries. All libraries benefit from shared special knowledge. However, the biggest winner is the customer, who can use the same library card in all Vaski libraries and who has all the shared collections and services at his or her disposal.

Working Methods

- **Wide-reaching participation.** The work is conducted in small groups with representatives from various libraries.
- **Open-minded experimentation.** Staff are encouraged to take the initiative, and new development ideas are tested actively.
- **User involvement.** The library services are developed in collaboration with customers, the third sector and other partners.
- **The main focus is on citizens, and all activity is based on the desire to experiment without fear of mistakes.**

Working Groups

- Lending services
- LocalIT
- Logistics
- Collections
- Cataloguing
- Vaski for children and young people
- Marketing
- Online communications
- Events
- Staff

New services are developed and tried out in joint working groups that cooperate with the local inhabitants.

Vaski in Figures

- Municipalities: 17
- Inhabitants: approx. 350,000
- Libraries: 44
- Staff: approx. 250
- Collections: approx. 2 million volumes
- Loans: 3,865,177 (year 2011)
- Visits: 3,304,114 (year 2011)
- Budgetary estimates: EUR 26,294,908 (year 2012)

Library staff: 8-10, 10-20, 140

Kirjamessut

Vaski-kirjastot osallistuivat Turun kirjamessuille ensimmäisen kerran yhteisellä osastolla. Kirjamessut järjestettiin 5.-7.10.2012 Vaski-johtoryhmä nimesi kirjastojen edustajista messutyöryhmän, joka vastasi messujen suunnittelusta ja käytännön järjestelystä. Messutyöryhmään kuuluivat: Päivi Kettula Liedosta (vetäjänä), Päivi Aalto Raisiosta, Tuula Amberla Laitilasta, Päivi Autere (alkuvaiheessa Nina Koskivaara) ja Gunnar Högnäs Turusta, Sirpa Ikala-Suomalainen Vehmaalta. Messuosaston ulkoasun toteutti mainostoimisto Kari Media Group.

Messuosaston lisäksi kirjastot myivät asiakkaille messulippuja ja kaikissa kirjastoissa nostettiin esiin messujen teemoihin liittyvää aineistoa. Myös verkkokirjastoon toteutettiin messuteemoihin liittyviä aineistosuosituksia. Vuoden 2012 messujen teemana olivat mm. avaruus, luonto- ja matkakirjallisuus, Pentti Saarikoski, Espanja, muoti ja design, viini ja ruoka sekä sadut.

Vaski-kirjastot järjestivät messukeskuksessa perjantaina, 5.10.2012 miniseminaarin "Ehkäise ajoissa – kirjaston nuorten arjessa".

Vaski-kehittäjä

Vaski-kirjastot valitsevat keskuudestaan vuosittain Vaski-kehittäjän. Vaski-kehittäjä on henkilö, joka merkittäväällä panoksella on edistänyt Vaski-yhteistyötä. Vaski-kehittäjää saavat kaikki kirjastolaiset ehdottaa ja valinnan tekee työvaliokunta. Työvaliokunnan jäsenet eivät itse voida tulla valituiksi. Vuonna 2012 palkittiin poikkeuksellisesti kaksi henkilöä: Pirjo-Riitta Lehtonen ja Anna Viitanen seuraavin perusteluin:

Anna Viitanen

Anna on luetteloinnin rautainen ammattilainen ja hyvä tyyppi, joka ei tee itsestään numeroa.

Anna on ratkaisevasti vaikuttanut Vaski-konversion onnistumiseen. Hän on syvästi perehtynyt sekä tietokannan vanhoihin ominaisuuksiin että uuden ohjelman ja MARC21-luetteloinnin asettamiin vaatimuksiin. Vaski-luettelointiasioissa Anna on korvaamaton tai ainakin hyvin vaikeasti korvattavissa.

Hän on erinomainen kouluttaja ja opettanut erittäin taitavasti kaikkia Vaski-kirjastolaisia Auroran käytössä. Hän vastaa kärsivällisesti ja ymmärrettävästi ”tyhmiinkin” kysymyksiin. Ongelmatilanteissa Annalta saa aina nopean, asiallisen ja ystävällisen vastauksen.

Hän on asiantuntija, joka on omalta osaltaan ohjannut kirjastojärjestelmälaivaa tasaisesti, viisaasti ja kurssissa pysyen, vaikka merimerkit eivät ajoittaisen sumun vuoksi ole selkeästi näkyneet. Annan antamat yleistajuiset ohjeet sekä eksakti ulosanti ovat helpottaneet myös muun miehistön ja naisiston työtä kautta Vaskimaan.

Pirjo-Riitta Lehtonen

Pirjo-Riitalle myönnetään vuoden 2012 Vaski-kehittäjän titteli huomionosoituksena pitkästä ja mittavasta työstä Vaski kehittäjänä. Pirjo-Riitta on uhrannut suunnattoman paljon aikaa Vaskin kehit-

Kuvassa Tiina Salo, Pirjo-Riitta Lehtonen ja Anna Viitanen.

tämiseen mm. suunnittelun, kouluttamisen, testaamisen sekä neuvomisen muodossa.

Hän on ollut keskeinen henkilö Vaskin yhteisten lainauskäytäntöjen sopimisessa. Hän on halunnut kehittää palvelua huomioiden asiakkaat, mutta unohtamatta henkilökuntaa, yhteistyökirjastoja ja koulutusta. Hän oli tärkeässä roolissa myös järjestelmävaihdossa.

Pirjo-Riitaan ollaan yhteydessä välittömästi, jos vain jollakulla on ongelmia lainauspalveluasioissa niin Turusta kuin muistakin Vaski kunnista. Pirjo-Riitalla on erinomainen tieto kaikista lainauspalveluohjeista ja säännöistä. Hän osaa katsoa asioita myös asiakkaan kannalta.

Hänellä on hyvä suullinen ja kirjallinen ulosanti ja hän on selkeä ja ymmärrettävä tekstintuottaja.

Hän on positiivinen, kannustava ja selvittää asiat perusteellisesti. Hän on aina yhtä ystävällinen, avulias ja toiset huomioonottava!

